

Referat fra møte i verdensarvrådet RNI 17. februar 2022

Saker: 01/2022 - 03/2022

Møtested: Teams

Følgende medlemmer av rådet møtte:

Vestfold og Telemark fylkeskommune:

Terje Riis-Johansen, fylkesordfører

Else Blom, for fylkesdirektør

Juliana Strogan, verdensarvkoordinator

Tinn kommune:

Steinar Bergsland, ordfører

Bjørn Sverre Sæberg Birkeland, opposisjonsrepresentant

Hans Olav Stegarud, kommunal verdensarvkoordinator

Notodden kommune:

Gry Fuglestveit, ordfører

Reidar Folke Solberg, opposisjonsrepresentant

Per Sturla Wærnes, kommunedirektør

Vicky K. Mikalsen, kommunal verdensarvkoordinator

Vinje kommune:

Asbjørg Neset, for ordfører

Kjell Christenson, kommunal verdensarvkoordinator

Følgende observatører møtte:

Atle Omland, Riksantikvaren

Anna Hereid, direktør NIA

Maja Foss Five, Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett i Vestfold og Telemark fylkeskommune

Sak 01/2022: Innkalling og saksliste

Notodden kommune etterlyste utdypende sakspapirer og rettelser i referatet fra 30. november 2021 i forkant av møtet.

Direktør NIA Anna Hereid, ønsket tid til å informere om status ved Rjukanbanen.

Tinn kommune mente at partnerskapsavtalen ikke er forenlig med arbeidsrutinene som ble beskrevet for tilskuddsforvaltning i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Tinn kommune påpekte også at innholdet i referatet fra sak 13/21, merknad 2 ikke er ikke oppnådd siden forrige møte.

Vedtak:

Verdensarvrådet godkjente innkalling og saksliste.

Sak 02/2022: Oppfølging av sak 13/2021 «Søknad til Riksantikvaren 2022 – prioriteringer og innstilling»

Vestfold og Telemark fylkeskommune la frem innstilling til prioritering av midler til tilskudd for 2022 og tilsagn for 2023 fra Riksantikvarens post 79. Innstillingen viste den fylkeskommunale arbeidsgruppens faglige vurderinger.

Riksantikvaren orienterte om sitt syn på forvaltning av post 79, og stadfestet at det er viktig at verdensarvrådet er koblet på i prosessen med tilskuddsforvaltningen, selv om det ikke er nedfelt i forskriften. Riksantikvaren mener det i utgangspunktet er klokt at verdensarvrådet kobles på før fylkeskommunen sender inn søknad til Riksantikvaren. Ettersom ny forskrift kom i september 2021, er det imidlertid lite praksis å vise til. Myndigheten til å fastsette tilskuddene ligger til fylkeskommunen. Tiltak for å ivareta signifikante objekter er kjerneområdet for bruk av postens midler, men midlene kan også benyttes til andre formål.

Det ble uttrykt fra flere medlemmer av rådet, at reell påvirkning og medbestemmelse har vært en tydelig suksessfaktor for Rjukan-Notodden Industriarv, og at det er essensielt at det lages systemer hvor medbestemmelsen ivaretas også i fremtiden.

Verdensarvrådets leder ba om at diskusjonene i forhold til konkrete tilfeller må tas med inn i de faglige vurderingene som gjøres av fylkeskommunen, men at det også må jobbes svært godt med ny forvaltningsplan som verktøy for prioriteringene. For 2022 har det vært for liten involvering av rådet.

Etter en drøfting av både organiseringen av roller i forvaltningsarbeidet knyttet til post 79, og de konkrete prioriteringene i den forelagte innstillingen, ble det fattet et vedtak.

Vedtak:

Verdensarvrådet ber Vestfold og Telemark fylkeskommune som myndighet for forvaltningen av post 79, rigge prosesser som skaper reelle diskusjoner knyttet til prioriteringene av midlene for fremtiden. Verdensarvrådet ber fylkeskommunen om å prioritere prosjektet «Oppdatert landskapsplan Tungtvannskjelleren» for 2022.

Til sakens orientering:

Vestfold og Telemark fylkeskommune endret sin prioritering i tråd med verdensarvrådets anbefaling. Endelig prioritering av tilskudd for 2022 og tilsagn for 2023 fra Riksantikvarens post 79 ble som følger:

Prosjekt	Tilskudd 2022	Tilsagn 2023
Brannvarslingsanlegg Fjøset	100 000,-	
Company Town	1 000 000,-	1 000 000,-
Ruinen av kraftstasjonen under hengebrua		1 000 000,-
Ovnshus A	4 000 000,-	1 500 000,-
Oppdatert landskapsplan Tungtvannskjelleren	1 000 000,-	
Tømmerrenna		500 000,-
Skiltplan fase 3	200 000,-	
Verdensarvkoordinator med sekretariat	1 200 000,-	

Sak 03/2022: Eventuelt

Norsk Industrierbeidermuseum ved direktør Anna Hereid, informerte om at Rjukanbanen står i en prekær situasjon. Dette skyldes konsekvensene av skadene som ble påført Rjukanbanen i novemberstormen 2021, økte kostnader til strøm og lave tilskudd fra Riksantikvarens poster. Konsekvensene vil være dårligere ivaretagelse av Rjukanbanen, og ikke lenger vern gjennom bruk.

Vedtak:

Anna Hereid og Christine Hermansen gis ansvar for å skrive et underlag som kan brukes til et politisk initiativ for å styrke de finansielle virkemidlene til en helhetlig forvaltning av norsk verdensarv.